

Dinsdag 12 maart 2019

Een avond die je kijk op (bewegings)onderwijs zal veranderen!

10 jaar Alles in Beweging

20 jaar schoolpleinontwikkeling

25 jaar cursussen en opleiding MRT

30 jaar methode Basislessen Bewegingsonderwijs

In deze periode zijn vele nieuwe ideeën, projecten, samenwerkingsverbanden, producten en scholingen ontwikkeld. Wim van Gelder, Bastiaan Goedhart en Hans Stroes laten tijdens de masterclass hun meest inspirerende lezingen terug komen.

Op het middenterrein van het Sportpaleis in Alkmaar
twee masterclasses van
Marcel van Herpen & Wim van Gelder

Gevolgd door een diner en twee workshoprondes met keuze uit 8 workshops.

Klik [hier](#) om in te schrijven!

Programma

16.00 – 16.30 uur	Inloop met koffie / thee
16.30 – 17.15 uur	Masterclass Marcel van Herpen
17.15 – 17.25 uur	Energizers
17.25 – 18.00 uur	Masterclass Wim van Gelder
18.00 – 18.45 uur	Diner
19.00 – 20.15 uur	Workshopronde 1
20.15 – 20.30 uur	Pauze
20.30 – 21.45 uur	Workshopronde 2
21.45 – 22.15 uur	Evaluatie, certificaat & borrel

Kosten

295 euro incl. diner

Locatie

Terborchlaan 301
1816 MH Alkmaar

Workshops

1. Dynamische schooldag
2. Vallen als fundament van de ontwikkeling van risicocompetenties
3. Ontwikkelen van de fijne motoriek & handschriftontwikkeling
4. Een motorlab opzetten voor groep 1 t/m 4
5. Bewegen en spelen zuur(stof) voor de ontwikkeling van het kind
6. Verdiepende workshop van Marcel van Herpen
7. Veiligheid en aansprakelijkheid in de lessen bewegingsonderwijs en op het schoolplein
8. Veiligheid en aansprakelijk voor schoolleiders en bestuurders

Doelgroep

vakleerkrachten, groepsleerkrachten, combinatie-functionarissen, bestuurders, directie, buurtsportcoaches, studenten en iedereen die te maken heeft met bewegen en spelen binnen het basisonderwijs.

Masterclass door Marcel van Herpen

Weten wat je moet doen, als je niet weet wat je moet doen.

Elke docent bewegingsonderwijs is soms de leraar die hij wil zijn en soms de leraar die hij liever niet wil zijn. We komen allemaal regelmatig in situaties, waarin we niet precies weten wat we moeten doen. En toch... in pedagogische zin is het van belang dat je weet wat je moet doen als je niet weet wat je moet doen...

Bij conflicten kiezen we vaak voor de groep of de voortgang van het spel. Toch is het mogelijk om tegemoet te komen aan de behoeften van individuele kinderen én een juist vervolg te kiezen voor de hele groep. De realiteit stelt ons voor complexe vraagstukken. Marcel van Herpen biedt een nieuw perspectief, waarin je complexe antwoorden steeds eenvoudiger kunt geven!

Marcel van Herpen begeleidde veel pedagogische projecten in binnen- en buitenland. Hij gaf meer dan 1.000 lezingen. Marcel werkt in het onderwijs en de sport. Hij begeleidt prof- en amateurverenigingen. Naast 'Ik, de coach' verscheen in 2013 van zijn hand 'Ik, de leraar', in 2016 'Wij, de leraar' en in 2018 'Wij zijn Leiders' waarin hij perspectieven schetst om scholen en (sport)verenigingen te helpen om uitval en buitensluiten van kinderen tegen te gaan.

Masterclass door Wim van Gelder

De onzin van de koprol en de salto

Grondlegger van het turnen vader Jahn bedacht iets meer dan 200 jaar geleden de typische turnbewegingen als: spreidsprong, hurksprong, koprol, salto e.d.. Zijn doel was: het sterken en weerbaar maken van het lichaam. Anno 2018 staan deze bewegingen nog steeds centraal in ons bewegingsonderwijs. Is deze rol terecht? Zijn deze bewegingen van groot belang voor de (motorische) ontwikkeling van onze kinderen?

Naast deze fundamentele vraag wordt ook ingegaan op de methodieken die wij hanteren om tot deze bewegingen te komen. Het verhaal over de koprol en salto zijn een metafoor voor veel andere situaties die in Nederland centraal staan in lessen bewegingsonderwijs

DE WORKSHOPS

Workshop 1 Dynamische schooldag

Het besef dat minder stilzitten en dus een meer dynamische schooldag voor kinderen prettiger en effectiever is groeit. Ook het aantal praktische uitwerkingen is de laatste jaren gegroeid, maar een school- omvattende aanpak gedurende het gehele schooljaar is op zeer weinig scholen gerealiseerd. Deze workshop geeft een overzicht van de mogelijkheden en doelen om de schooldag te voorzien van meer beweging en/of expressie.

- Meer bewegen in de klas – als tussendoortje. Van actief tot meditatief
- Bewegingscircuits/hoeken in de klas
- Actiever verwerken van lesinhouden
- Buiten lesgeven/outdoor classroom

Workshopleider: Wim van Gelder - Eigenaar van scholings- en adviesbureau 'Van Gelder in Beweging'. Coördinator van en docent aan de 2-jarige opleiding tot MRT-er Hogeschool Inholland. Medeauteur van de methode 'Basislessen bewegingsonderwijs'.

Workshop 2 Vallen als fundament van de ontwikkeling van risicocompetenties

Of beter: 'leer kinderen *aanvaardbare* risico's nemen'. Omdat kinderen veel minder buitenspelen dan vroeger, hebben kinderen veel minder ervaring met het inschatten en nemen van risico's. Kinderen zijn nu motorisch minder vaardig, minder fit en hebben vaker botbreuken.

En als kinderen (en volwassenen en oudere) goed kunnen vallen, ondernemen zij meer, breken minder vaak botten en hebben meer zelfvertrouwen. Zie diverse onderzoeken, o.a. www.veiligheid.nl.

Zouden hierdoor de lessen bewegingsonderwijs veranderen? Hoe? En onze feedback en rapportage?

Een workshop over het (leren) nemen van risico's, falen en vallen. Hoe lokken we prettig falen en vallen uit?

Workshopleider: Wim van Gelder - Eigenaar van scholings- en adviesbureau 'Van Gelder in Beweging'. Coördinator van en docent aan de 2-jarige opleiding tot MRT-er Hogeschool Inholland. Medeauteur van de methode 'Basislessen bewegingsonderwijs'.

Workshop 3 Ontwikkelen van de fijne motoriek & handschriftontwikkeling

De laatste jaren duiken steeds vaker verhalen en onderzoeken op dat kinderen minder 'handig' worden. Dat is niet alleen op school te merken aan de afgenomen knutsel-/teken-/schrijfvaardigheid, maar ouders merken het ook thuis. Veel kinderen, met name jongens, zijn onhandiger aan tafel, bij spelletjes en huishoudelijke klusjes. Heeft de school hierin een taak? Wat hoort in de klas en wat in speellokaal, gymzaal of op schoolplein?

In deze theorieworkshop leer en ervaar je dat ontwikkelen van de grote en kleine motoriek eigenlijk heel dicht bij elkaar liggen. De deelnemers maken kennis met aantrekkelijke bewegingsactiviteiten die aangeboden kunnen worden in de klas, op het schoolplein of in speellokaal of gymzaal. Wie weet geef jij na deze workshop voortaan ook elke week 'handengym'.

Daarnaast wordt aandacht besteed aan schrijfvoorwaarden. Wanneer is een kind aan schrijven toe en hoe kun je het aanvankelijk schrijven het beste aanbieden. In de praktijk blijkt dat het schrijfonderwijs bij de start in groep 3 voor veel kinderen te vroeg komt.

Workshopleider: Hans Stroes - Hans heeft het scholings- en adviesbureau Stroes in beweging, was vakleerkracht bewegingsonderwijs, MRT-er, bewegingsconsulent en docent aan ALO en Pabo. Coördinator van en docent aan een 2-jarige opleiding tot MRT-er. Geeft veel cursussen over ontwikkelen van de fijne motoriek en schrijfvoorwaarden. En is medeauteur van de methode 'Basislessen bewegingsonderwijs' en 'Leerlingvolgsysteem bewegen en spelen'.

Workshop 4 Een motorlab opzetten voor groep 1 t/m 4

Het 'Motorlab' (bewegingscircuit in de speelzaal) is geïnspireerd door een Amerikaanse filmpje van 'Ready bodies, learning minds', dat beelden liet zien van een Motorlab in de speelzaal. Aanleiding voor de bedenkers was dat er steeds meer onrustige, onrijpe kinderen op school komen, die moeite hebben met schoolse vaardigheden. Door 2 of 3 keer per week, op de dagen dat er geen gymles is, met de klas een motorlab te doen, ging niet alleen de motoriek snel vooruit, maar ook het gedrag en zelfs cognitieve vaardigheden. Maar liefst 70% verhoging in leesvaardigheid claimde het filmpje.

Sinds 2 jaar wordt gewerkt aan de Nederlandse versie van een Motorlab. Circuitonderdelen zijn grote en kleine motoriek, maar ook wordt er gewerkt aan taal- en rekenonderdelen. Bewegend leren dus. De deelnemende klassen zijn enthousiast. In deze theorieworkshop worden filmpjes van verschillende circuits getoond en uitgelegd hoe het circuit werkt. Welke voor- en nadelen kom je in de praktijk tegen en wat zijn de effecten? Rianne Jurna, student Master Onderwijskunde, heeft onderzoek gedaan. Haar bevindingen worden gepresenteerd.

Workshopleider: Hans Stroes - Hans is eigenaar van Scholings- en adviesbureau 'Stroes in Beweging', was vakleerkracht bewegingsonderwijs, bewegingsconsulent en docent aan ALO en PABO. Medeauteur van 'Basislessen bewegingsonderwijs'.

Workshop 5 Bewegen en spelen (zuur)stof voor de ontwikkeling van het kind

De gymles, you love it or you hate it. Weinig vakken maken zoveel emoties los als de les bewegingsonderwijs. De één kijkt er naar uit en de ander doet er alles aan om er onderuit te komen. Waar komen deze trauma's vandaan? En wat kunnen we eraan doen?

Aan de hand van een aantal (hilarische) fragmenten van o.a. bekende en minder bekende Nederlanders bekijken we hoe de beeldvorming van ons vak tot stand komt. Behalve lachen om de karikaturen van de gymles bekijken we ook aan welke knoppen we kunnen draaien om een positieve impuls te geven aan de vele momenten waarop kinderen met elkaar spelen en bewegen in het onderwijs.

Workshopleider: Bastiaan Goedhart – Vakleerkracht bewegingsonderwijs en opleidingsdocent op de Pabo in Haarlem, mede auteur van Basislessen Bewegingsonderwijs. Jarenlange ervaring in het basisonderwijs in combinatie met het werken op de Pabo en het geven van nascholing.

Workshop 6 Verdiepende workshop Marcel van Herpen

In deze workshop wordt dieper in gegaan op de inhoud van de masterclass. Marcel speelt in op actuele praktijksituaties.

Weten wat je moet doen, als je niet weet wat je moet doen.

Elke gymdocent is soms de leraar die hij wil zijn en soms de leraar die hij liever niet wilt zijn.

We komen allemaal regelmatig in situaties, waarin we niet precies weten wat we moeten doen.

En toch... in pedagogische zin is het van belang dat je weet wat je moet doen als je niet weet wat je moet doen...

Bij conflicten kiezen we vaak voor de groep of de voortgang van het spel. Toch is het mogelijk om tegemoet te komen aan de behoeften van individuele kinderen én een juist vervolg te kiezen voor de hele groep. De realiteit stelt ons voor complexe vraagstukken. Marcel van Herpen biedt een nieuw perspectief, waarin je complexe antwoorden steeds eenvoudiger kunt geven!

Workshopleider: Marcel van Herpen - begeleidde veel pedagogische projecten in binnen- en buitenland. Hij gaf meer dan 1.000 lezingen. Marcel werkt in het onderwijs en de sport. Hij begeleidt prof- en amateurverenigingen. Naast 'Ik, de coach' verscheen in 2013 van zijn hand 'Ik, de leraar', in 2016 'Wij, de leraar' en in 2018 'Wij zijn Leiders' waarin hij perspectieven schetst om scholen en (sport)verenigingen te helpen om uitval en buitensluiten van kinderen tegen te gaan.

Workshop 7 Veiligheid en aansprakelijkheid in de lessen bewegingsonderwijs en op het schoolplein

Voor vakleerkrachten, gespecialiseerde groepsleerkrachten, leerkrachten met een beperkte bevoegdheid en combinatiefunctionarissen.

Aansprakelijkheid is voor veel betrokkenen in het onderwijs een beangstigend woord. Het zijn zaken waar we liever niet over nadenken en vrijwel iedereen in het onderwijs wil altijd het beste voor al zijn kinderen. Met dat uitgangspunt kunnen we toch weinig verkeerd doen?

We voelen echter ook dat er al jaren een tendens is dat ouders mondiger zijn, verantwoording willen en sneller de juridische weg weten te vinden om hun gelijk te halen. Een andere tendens is de overbezorgdheid van ouders in combinatie met de afnemende fysieke vaardigheid. Het aantal ongelukken (blessures) neemt toe en ook het aantal claims. Berichtgevingen in de media (zoals het verdrinken meisje in Rhenen) dragen ertoe bij dat het bevoegd gezag en leerkrachten vraagtekens zetten bij de organisatie van sport en spel op hun school.

In deze workshop gaan we dieper in op concrete casuïstiek en de betekenis hiervan voor de vak- en groepsleerkracht. Wat zijn de belangrijkste punten die elke leerkracht zou moeten weten bij het organiseren van een les bewegingsonderwijs, buitenspelen, schoolreisje, sportdag etc.

Workshopleider: Bastiaan Goedhart – Vakleerkracht en opleidingsdocent op de Pabo in Haarlem, mede auteur van Basislessen Bewegingsonderwijs. Tevens geeft hij training op het gebied van veiligheid en aansprakelijkheid en geeft als deskundige advies over ongevallen en aansprakelijkheid m.b.t. bewegen en spelen in het onderwijs.

Workshop 8 Veiligheid en aansprakelijkheid; voor bestuurders en schoolleiders

Leerlingen bewegen en spelen. Trampoline springen, pylonenroof, een 'vliegende mat'. Hoewel de meeste activiteiten gelukkig goed gaan, zijn (gym)ongevallen nooit helemaal te voorkomen. Dat geldt helaas ook voor aansprakelijkstellingen, bijvoorbeeld bij serieus letsel van een leerling of een hoog opgelopen conflict met de ouders.

De maatschappelijke tendens is dat scholen méér aan bewegen zouden moeten doen: in de strijd tegen inactiviteit en omdat vaker en meer bewegen mogelijk een positief effect heeft op de leerprestaties. Dit staat soms echter op gespannen voet met de eveneens toenemende angst bij ouders en/of scholen. Het onderwerp leidt dan ook regelmatig tot discussie, bijvoorbeeld over bevoegdheden, verantwoordelijkheid, het inzetten van ouders, et cetera, zowel voorafgaand aan een ongeval als daarna.

Verantwoordelijkheid brengt niet automatisch aansprakelijkheid mee, maar wanneer is de school wel aansprakelijk? Scholen zijn (over het algemeen) verzekerd tegen het risico van aansprakelijkheid voor schade van leerlingen en docenten. Dat brengt mee dat de behandeling van schade na een (gym)ongeval doorgaans door de verzekeraar uit hun handen wordt genomen en dat scholen ook financieel vrijwel geen risico lopen. Toch moet ook een school (of bevoegd gezag) betrokken blijven bij deze (gym)ongevallen, niet alleen achteraf, als een (gym)ongeval inderdaad heeft plaatsgevonden, maar ook vooraf, preventief.

In deze workshop wordt ingegaan op het algemene toetsingskader voor de aansprakelijkheid van scholen bij (gym)ongevallen en op de relatie tussen aansprakelijkheid en bevoegdheid. Daarnaast worden tips gegeven hoe te handelen na een (gym)ongeval.

De workshop wordt verzorgd door Brechtje Paijmans, advocaat en gepromoveerd op de aansprakelijkheid van scholen. Ze heeft inmiddels jarenlange ervaring in het (juridisch) bijstaan van scholen en (vak)leerkrachten bij uiteenlopende (aansprakelijkheid)geschillen met ouders.

Workshopleider: Brechtje Paijmans – Advocaat bij Doelen Advocatuur in Utrecht. Honorair Universitair Docent bij de Universiteit Utrecht. Gepromoveerd op 'De zorgplicht van scholen. De grondslag en reikwijdte van de civielrechtelijke zorgvuldigheidsnorm van scholen jegens leerlingen'.